

Temat: Dzika przyroda w mieście (cały rok)

Czas trwania: 60 minut

Miejsce: sala edukacyjna/spacer po mieście

Uczestnicy: Klasy I-IV

Cele:

- przedstawienie specyficznego ekosystemu, jakim jest miasto – zapoznanie ze specyficznymi warunkami panującymi w mieście
- zapoznanie uczestników z gatunkami dzikiej flory i fauny występującej w mieście
- zapoznanie uczestników z rozpoznawaniem śladów i tropów pozostawianych przez dzikie zwierzęta występujące w mieście
- przedstawienie znaczenia różnorodności biologicznej
- uwrażliwienie na piękno przyrody i potrzebę jej ochrony
- kształtowanie właściwych postaw ekologicznych

Pomoce dydaktyczne:

- kartki z napisami lub obrazkami (z warunkami panującymi w różnych środowiskach patrz zadanie 1)
- zdjęcia roślin ruderalnych (np. mniszek pospolity, babka zwyczajna, żótlca owłosiona, perz właściwy, gwiazdnica pospolita, dziurawiec zwyczajny, bylica pospolita)
- zdjęcia roślin ozdobnych (np. tulipan, żonkil, piwonia, kosmos, nasturcja, aksamitka, dalia, tuja, krzewy i drzewa ozdobne)
- atlas śladów i tropów zwierząt (ewentualnie wcześniej przygotowane samodzielnie materiały – wydrukowane ryciny lub zdjęcia)
- ziemniaki i farby (do pracy plastycznej)
- papier plakatowy

Metody:

- pogadanka
- dyskusja kierowana
- burza mózgów
- praca plastyczna
- praca w grupach

Realizacja zajęć

Realizacja zajęć przebiega w sali edukacyjnej. Można również nieco zmodyfikować scenariusz i przeprowadzić zajęcia w pobliskim parku czy ogrodzie. Uczestnicy podczas zajęć dowiedzą się, jakie specyficzne warunki środowiskowe panują w mieście oraz jakie gatunki zwierząt i roślin znajdują dla siebie warunki do życia w takim ekosystemie.

- **Wstęp**

- ✓ Pytamy uczestników o to czy miasto jest dobrym środowiskiem dla życia dzikich roślin i zwierząt?
- ✓ Jakie są wady a jakie są zalety życia w mieście?
- ✓ Jakie gatunki roślin kojarzą się nam z miastem?
- ✓ Jakie gatunki zwierząt kojarzą się nam z miastem?

- **Zadanie 1 - Specyfika warunków środowiskowych panujących w mieście.**

Siadamy w kole. Uczestnicy otrzymują kartki z napisem lub obrazkami przedstawiającymi specyficzne warunki środowiska miejskiego i pozamiejskiego. Zadaniem uczestników będzie wybranie karteczek, które pasują do środowiska miejskiego, a które pasują do pozamiejskiego. Przykładowo na jednym stoliku ustawiamy zabawki przypominające miasto (samochody, domki), a na drugim zabawki przypominające wieś, obszary pozamiejskie (drzewka, zwierzęta gospodarskie), dzieci po przeanalizowaniu obrazków (haseł na kartkach) umieszczają je na odpowiednich stolikach.

Następnie wspólnie omawiamy specyfikę warunków miejskich. Które z tych warunków sprzyjają występowaniu zwierząt i roślin, a które nie?

Przykłady warunków środowiska

Warunki środowiska miejskiego –wysoka temperatura, niska wilgotność powietrza, zanieczyszczenie powietrza, duża liczba odpadków spożywczych i śmieci, duża liczebność niektórych zwierząt i roślin przy niskiej różnorodności gatunkowej, wysokie zasolenie gleby

Warunki środowiska pozamiejskiego –niższa temperatura, wyższa wilgotność powietrza, małe zanieczyszczenie powietrza, wyższa różnorodność organizmów.

Dla młodszych dzieci najlepiej przygotować proste przedstawienie graficzne powyższych haseł.

- **Zadanie 2 - Rośliny występujące w mieście.**

Pytamy uczestników o to, dla jakich roślin miasto jest dobrym miejscem do życia? Jakie warunki środowiska miejskiego sprzyjają ich występowaniu? Tłumaczymy, że w mieście spotkamy rośliny na przestrzeni kształtowanej przez człowieka oraz takie, które pojawiają się samoistnie. Tłumaczymy pojęcie roślin ozdobnych oraz ruderalnych.

Każdy z uczestników otrzymuje zdjęcie rośliny z nazwą, jego zadaniem będzie określenie czy jest to roślina ozdobna czy ruderalna. Wspólnie omawiamy gatunki, uczymy się nazw. Opowiadamy ciekawostki o różnych gatunkach, np. z jak daleka pochodzą rośliny ozdobne, często uprawiane w naszych ogrodach.

- **Zadanie 3 - Zwierzęta występujące w mieście – praca plastyczna.**

Jakie gatunki zwierząt występują w mieście? Wspólnie wymieniamy gatunki, które kojarzą się nam ze środowiskiem miejskim? Jakie warunki środowiska miejskiego sprzyjają ich występowaniu? Czy wszystkie z tych gatunków dają się spokojnie obserwować? Które z nich prowadzą skryty tryb życia? Po czym można stwierdzić ich obecność (ślady żerowania, tropy, głosy, miejsca odpoczynku i rozrodu)?

Każdy z uczestników wybiera swój ulubiony gatunek zwierzęcia, który można spotkać w środowisku miejskim. Jaki trop zostawia to zwierzę? Wykonujemy stemple tropów z ziemniaków. Następnie każdy uczestnik odbija swój stempel w farbie i odbija na papierze plakatowym. Tworzymy wspólny plakat tropów zwierząt występujących w mieście. Plakat dodatkowo można ozdobić rysunkami z motywami miasta.

- **Podsumowanie zajęć**

Pytamy uczestników, co najbardziej zapamiętali z zajęć? Jakie gatunki roślin i zwierząt występują w mieście? Jakie odnajdują dla siebie warunki? Co możemy zrobić by roślinom i zwierzętom żyło się w mieście lepiej oraz jak uniknąć konfliktów z człowiekiem?

Powyższe materiały zostały przygotowane przez Łąki Kwietne.